

Od táty jsem „opisoval“ jen párkrát

Letošní prázdniny má **David Prachař** (55) napůl pracovní: natáčí seriály a hraje v komedii *Sen noci svatojánské* na Letních shakespearovských slavnostech. Dovolenu s manželkou Lindou Rybovou a třemi dětmi si užije až v srpnu.

■ Uleví se tátovi tři malých dětí o prázdninách hodně?

Jen tím, že se nemusí vstávat do školy. Prázdniny pro nás znamenají, že se přesuneme z Prahy ven. A já stejně jako loni celý červenec večer jezdím hrát Shakespeara.

■ Na venkově jste původně bydleli.

Pět let. Jenomže když pracujete v Praze a děti začnou chodit do školy, do hudebky a na kroužky, spočítáte si náklady na dojíždění několikrát denně a čas, který strávíte v autě v zácpách, tak velmi rychle zjistíte, že není jiná volba než si najít byt v Praze. Tady je stereotyp, že téměř každý chce byt v osobním vlastnictví, případně družstevní, a zadluží se na celý život. To jsme nechťeli. Líbí se mi v zahraničí, jak se lidé na stáří stahují z center měst do klidnějších míst. Nedávno jsem byl v Paříži a u Bouloňského lesíka jsem si všiml, že tam bydlí hlavně senioři. Jako kdyby u nás byla podobná čtvrť třeba u letohrádku Hvězda. My až

nebudeme potřebovat bydlet v Praze, vrátíme se na venkov.

■ Máte svůj bývalý mlýn o to raději, že jste si ho vybudovali podle svého?

I proto, že jsme si to místo vybrali. Dům byla ruinička, na odborné práce jsme si najali řemeslníky, ale spoustu věcí jsme si udělali sami. Linda pořád něco přebudovává, tak věčně stěhujeme nábytek, malujeme, upravujeme.

■ Na co jste obzvlášť pyšný?

Nemám jednu konkrétní věc. Jsem pyšnej, že po loňské povodni jsme dali dům i okolí znovu dohromady. Bohužel intervaly povodní se zkracují: před deseti lety jsme si řekli, že tisíciletou vodu máme za sebou, a loni jsme byli opět vyplaveni. Jsme u Kocáby, která se nedá regulovat, vylévá se.

■ Co vás čeká letos?

Plot. Ten taky poničila voda. Čekáme na Vasila, to je náš osvědčený řemeslník. Zůstal třet doma na Ukrajině, protože tam nefungovaly úřady.

”

Jsem pyšnej, že po loňské povodni jsme dali dům i okolí znovu dohromady. Bohužel intervaly povodní se zkracují.

David Prachař (55)

■ Pochází z herecké rodiny (tatínek Ilja Prachař byl herec, maminka Jana Prachařová loutkoherečka). Jako kluk rád četl, chodil na výstavy, hrál fotbal, učil se hrát na kytaru, housle a saxofon.

■ Hrál v Divadle pod Palmovkou, Divadle E. F. Buriana, Činoherním klubu, Divadle Komédie, dnes má angažmá v Národním divadle.

■ Dvakrát získal Cenu Alfréda Radoka: za Hamleta (1994) a Fausta (2001). Cenu Františka Filipovského dostal za dabing filmu *Život je krásný*.

■ Popularitu získal díky seriálům *Ordinace v růžové zahradě*, *Hospoda, Ať žijí rytíři!*, *Expozitura*, *Vyprávěj* a *Doktoři z Počátků*.

■ Z manželství s Danou Batulkovou má děti Jakuba (30) a Marianu (20), s druhou ženou Lindou Rybovou Rozárku (10), Josefínu (9) a Františka (6).

■ Večer odjždíte na představení na Hrad, respektive do podhradí na scénu Hudební a taneční fakulty AMU. Zvykl jste si hrát divadlo v létě?

Zvykl. Čtyři roky jsem hrál na Vyšehradě *Fausta*, ne celé léto, vždycky pár týdnů. Na Hradě jsem už taky účinkoval, v *Macbethovi* a *Králi Learovi*. Minulý rok jsme nazkoušeli *Sen noci svatojánské*, neváhal jsem, protože jsem se těšil na spolupráci s režisérským duem SKUTR, nikdy jsem s nimi nic nezkoušel a věděl jsem, že jsou dobří.

■ Jaké je být na jevišti nejstarší?

Příjemné. Nemám z toho trauma, prostě to tak je. (*smích*) Já se většinou pohybuju mezi mladšími lidmi, našťastí.

■ Hrajete dvě role.

Dost často je režiséri spojují, protože Theseus a Oberon spolu mají souvislost, ale na jevišti se nepotkají.

■ Hraje se vám lépe vévoda, nebo král elfů?

Beru je skoro jako jednu bytost, pohádkové příšery se můžou proměňovat v lidi a naopak.

■ Shakespeare se narodil před 450 lety. Proč myslíte, že právě on má pořád co říct?

Některé jeho hry mají co říct, z těch téměř čtyřiceti. Je nejhranějším klasikem i proto, že psal v angličtině. Pak mu nahrává, že děti jsou vychovávány k tomu, že Shakespeara aspoň trochu znají, každý jednou za život vidí *Hamleta*, *Krále Leara* nebo *Othella*. S Molièrem už je to trochu horší, se Cervantesem a Calderónem mizerné. Shakespeare je nejznámější, ale často se przní. Některá nastudování nejsou dobrá, což mu nedělá reklamu.

■ Ale klasické pojetí by trvalo třeba šest hodin, což by dnešní divák nevydržel.

Nejen to. Když se někdo dívá, proč nehrajeme „klasicky“, zeptám se, co to znamená. Odpovédím ohledně tehdejších verzí, kostýmů a scény musím oponovat: tehdy neexistovala scénografie, jeviště bylo úplně prázdné. Ohledně starého jazyka argumentuju, že Shakespeare tehdy byl současný autor, *Večer tříkrálový* byla současná komedie, jako když dneska Antonín Procházka napíše *Klíče na neděli*. A protože to představení bylo tak dlouhé, jeho součástí byli klauni, kteří improvizovali.

■ Která z jeho postav byla pro vás zatím nejdůležitější?

První zásadní pro mě byl Hamlet v Roxy v roce 1994. Měl pro mě velký význam osobní. V divadle nejde často o hru samotnou, ale o kontext lidí, doby a místa.

■ Hrál jste i krále Leara v Národním divadle. Pojetí Jana Nebeského získalo druhé místo v anketě Divadelních novin Inscenace roku 2011, ale divákům připadalo moc moderní.

Bylo pro ty, které určité hledání zajímá. Jenomže klienti Národního divadla bohužel jsou často předpojatí, nechťejí připustit, že se o klasice dá přemýšlet jinak. Podle mě je důležité, jestli vás to vyznění zasáhne emotivně.

■ Naopak Cyrana z Bergeracu jste hrál dvanáct let. Měl jste při červnové derniéře nostalgickou náladu?

Derniéry do divadelního života patří. Život jde dál, divadlo je pomíjivé, není čas na nostalgii. Každá věc má svůj čas, i tu dobrou je vhodné po čase opustit. Podle mě maximálně po deseti letech, takže u Cyrana jsem si říkal, že už bylo na čase. Byl příklad klasičtějšího pojetí, které osloví větší procento diváků, proto se hrál tak dlouho.

■ Měl jste vůbec jiné touhy než herectví, když ho máte v genech?

Bavilo mě výtvarné umění, uvažoval jsem o tom, že bych studoval kunsthistorii na filozofické fakultě, ale vzdal jsem to předem, protože brali asi deset lidí ze tří tisíc zájemců. Na DAMU se dělají talentové zkoušky v lednu, a když jsem se dozvěděl, že mě vzali, už jsem jiné přihlášky neřesil.

■ Vadilo vám někdy, že jste Prachař?

Ani ne. Nařčení z protekce jsem nikdy neslyšel. Nehledě na to, že protekce v herectví nepomůže, podobně jako v plavání: přijdete do bazénu a buď to umíte, nebo se utopíte, nikdo vás nadnášet nebude. Navíc já jsem vždycky dělal jiné věci než

Davidův tatínek Ilja Prachař s Karlem Högerem při natáčení filmu *Přehlídce velím já* (1969)



David Prachař a Linda Rybová s dcerami patřili v roce 2010 mezi hosty pořadu *Vánoce Miroslava Donutilla*

”
Mám pět potomků a v takovém rozptylu, že díky vnučatům budu mít kolem sebe malé děti pořád.

táta, takže nikdo nás nemohl srovnávat. Jenom párkrát jsem „opisoval“: do prvního angažmá jsem nastoupil do libeňského divadla, tenkrát S. K. Neumanna, což bylo tátovo první pražské angažmá, po Zlínu a Ostravě. A jednou jsem hostoval na Vinohradech, kde táta působil přes dvacet let.

■ Hrál jste někdy spolu?

Poprvé v *Bakalářích*, to mi bylo patnáct let, v povídce *Křeček*, režíroval nás Jaroslav Dudek. Pak nás pan režisér Rychman obsadil jako vyšetřovatele a zloděje do mikrokomedie *Ve vlaku je šerif* a sešli jsme se i v televizní inscenaci *Pisár Bartleby* – v první půlce devadesátých let ještě byla televize zmatená, tak tam mohl režírovat Honza Nebeský. (smích) V televizi by se ještě pár věcí našlo, v divadle jsme spolu nikdy nehráli.

■ Chodil se na vaše představení dívat?

Chodil, ale připomínky mi nedával, opravdu jsme byli každý jiný. On byl klasická škola – tenkrát herci zůstávali v jednom angažmá třeba třicet let. Táta mimo svůj soubor hrál jenom v jednom představení v Semaforu s Pepou Dvořákem, to už skoro na Vinohradech končil. Dneska se hodně migruje a hostuje, já jsem od začátku divadla měnil, z velkých do malých a naopak. Hlavně s Honzou Nebeským a Michalem Dočekalem jsme pracovali v experimentálních prostorech. Na tátu jsem se chodil dívat od dětství, ale bylo to divné: byl to táta, bral jsem ho jinak než ostatní herce na jevišti.

■ Za maminkou na loutky jste taky chodil?

Rád. Se ségrou. Třeba při seriálu *Hup a Hop* mě udivilo, že loutky těch opičáků jsou maličké, přitom v televizi vypadali velcí. Když máma dělala na seriálech, jako byli Karafiátovi *Broučci*, chodila domů až v noci, to pro nás děti znamenalo, že jsme měli volnější režim. V televizi máma pracovala skoro padesát let, donedávna vodila Jů a Hele.



■ Z její strany máte mezi předky spoustu herců. Třeba její tatínek Karel Kalista hrál v Novém divadle Oldřicha Nového.

I mamičina maminka Ludmila Želenská byla herečka a dcera Drahoše Želenského, ředitele Národního divadla. A jeho otec, můj prapradědeček Karel Želenský tam hrál a režíroval. Taky to byl dramatik a překladatel. Třeba mě v ředitelně jednou čeká křeslo. Za rodinné zásluhy. (smích)

■ Koho ze svých slavných předků jste zažil?

Nikoho. Dědeček Karel Kalista byl o hodně starší než babička, zemřel tři roky před mým narozením, pradědeček Drahoš Želenský zemřel v roce 1959, měsíc poté, co jsem se narodil. Karel Želenský byl dávno po smrti, patřil s Vojanem do první generace herců, kteří nastoupili do Národního divadla, když se postavilo.

■ Máte rodinnou kroniku?

Bohužel ne. To by musela sepsat máma. Bylo by to komplikované, protože v rodině je spousta dalších návazností, třeba na pěvkyni Mařenku Zieglerovou a její větev rodiny. Nebo na Třešňákovy, kteří divadelně podnikali. Herecké společnosti byly pořád těsně před krachem a řešily, jestli budou dělat jenom čistě komerční divadlo, které by je trochu uživilo, nebo zařadí i něco náročnějšího. To je stejné jako teď. Jenomže dnes je v divadelním podnikání chaos: někdo dotace od magistrátu má, někdo ne.

■ Vy jste si s Lindou a dalším manželským párem, Igorem Chmelou a Janou Janěkovou ml., taky založili divadelní společnost.

Společnost bych tomu neřikal, zjistili jsme, že můžeme fungovat bez jakýchkoli razítek jako občanské sdružení. V Divadle Palace v tomhle složení hrajeme *Tři verze života* od Yasmíny Rezy, teď jsme zkusili, jestli jsme schopni dát dohromady

Osazenstvo zájezdového představení *Učta musí pryč*, která bude mít premiéru v září: zleva Petra Špalková, Jana Janěková ml., David Prachař, Linda Rybová, Igor Chmela a Kateřina Winterová

představení za minimálních nákladů sami. Vybrali jsme současnou německou hru *Učta musí pryč*, režisér Thomas Zielinski je stejný jako u *Tří verzí života*, do obsazení přibyla Petra Špalková a Kateřina Winterová. Jmenujeme se Verze.

■ Premiéru chystáte na září, znamená to, že přes léto zkoušíte?

Už máme nazkoušeno. V červnu jsme měli první představení pro přátele, před zářijovou premiérou uděláme oprášovací zkoušky. Budeme hlavně jezdit na zájezdy po republice.

■ Co jste měli na starosti kromě herectví?

Domluvili jsme ve škole v Londýnské, aby nám odprodali staré vyřazené lavice a židle, Linda vybrala kostýmy, pak jsme investovali výkresy našich dětí, jsou součástí scény. Představení se totiž odehrává na třídní schůzce, což jak my, tak Chmelovi dobře známe. Hra je aktuální, hledá odpověď na otázku míry demokracie ve školství, kdy ještě rodiče můžou školu ovlivňovat a kdy už by neměli.

■ Podle čeho jste vybírali školu vy?

Hledali jsme školu v Praze 2, kde jsme si pronajali byt. O „naší“ škole jsme se doslechli od lidí, kteří tu měli děti, že je dobrá, pohodová a otevřená. Důležité nám přišlo i to, že nemají známky, ale slovní hodnocení. Příjemné je, že se učí od devíti. A ve spoustě kroužků se starají dětem o smysluplně strávený volný čas.

■ Omlazují vás děti?

Nedovolí mi zatachnout. Dneska strávím s Frantou odpoledne a jsem zvědavý, na co se bude ptát. Být celý den s šestiletým chlapcem, který neustále klade otázky, na něž nemám odpovědi, je vysilující.

■ Na co se ptá?

Třeba jestli je diamant víc než strom. Opravdu nevím, co mám odpovědět. Nebo jestli diamant je za miliardu a co je to kvadrilion. Ve slabé chvíli jsem mu navrhl, že pojedeme na Kozákov, a on se těší, že vezmeme kladívko, rozbijeme nějaký šutr a najdeme polodrahokamy. Týden už nemluví o ničem jiném. To opravdu omlazuje.

■ Jak omlazují holky?

Protože jsou to ženy, jsou klidnější. Jsou od sebe o rok, jsem zvědavý na dvojistou pubertu, až jim bude čtrnáct patnáct. Neděsím se toho, dospívání trvá krátce. Když se dítě plazí a začne vstávat a být samo sobě nebezpečné, je to pro rodiče taky těžké období. Mám pět potomků a v takovém rozptylu, že díky vnučatům budu mít kolem sebe malé děti pořád.

■ V čem vás potřebují velké děti?

Pro Mariánku je čas od času příjemné u nás přespat, prakticky v centru Prahy. Teď má příušnice, tak jezdit nemohla. Studuje humanitní vědy, čas od času si povídáme, co se učí a jak.

■ A Jakub?

Ten už mě nepotřebuje v ničem. Teď plánujeme výlet: chceme jet na motorčičkách, máme oba stejné skútríčky, za mojí mámou na chalupu. Je téměř nemožné se s ním domluvit, protože věčně nebere telefon. Oba máme málo času, zřejmě potřebujeme nějakou produkční, aby nás zkoordinovala. ■